

CJJ04 Morfologie – seminář (úkoly na období 27. 4. - 1. 5.)

1. Kořen s významem „uchopovat rukama“ má 4 alomorfy: *br*, *ber*, *běr*, *bor*. Které z nich jsou součástí verbálního kmene? Svoji odpověď zdůvodněte.

Součástí verbálního jsou jen alomorfy *br* a *ber*. Důkazem je kontrast v délce prefixů:

vy-/na-/za-/u-/při-[br-a]_{kmen} + (-l/-t)

vy-/na-/za-/u-/při-[ber-e]_{kmen} + (-š/-me/-te), **vy-/na-/za-/u-/při-**[ber-Ø]_{kmen} + (-u/-me/-te)

X

vý-/ná-/zá-/ú-/při-bor, **vý-/zá-**běr

2. Vyberte deverbální jména, která obsahují verbální kmen. Rozdělte je dále podle toho, jestli je kmen formálně komplexní nebo nekomplexní (tj. nulový).

přítomnost verbálního kmene → krátký prefix

a) formálně nekomplexní kmen → nulový **tematický** sufix

za-[vář-Ø]-k-a, při-[ši-Ø]-t-í

b) formálně komplexní kmen → viditelný **tematický** sufix

vy-[kup-i]-tel, za-[h-nu]-t-í, na-[pad-e]-n-í, vy-[báj-e]-n-á, vy-[pis-ov-á]-n-í

u-[tah-ov]-ák: -ov = část tématu (*u-tah-ov-a-t*), -ák = nominální sufix

-ák existuje nezávisle na -ov a objevuje se i v kontextu jmen s dlouhým prefixem

(např. *vý-čep-ák*) → *á* v *utahovák* není téma, ale součást sufixu, tématem je jen *ov*

na-[pad-a]-č: činitelský/prostředkový sufix -č se připojuje k různým tematickým sufixům, srov. *na-pad-a-č*, *o-bal-e-č*, *drt-i-č*, *roz-děl-ov-a-č*

za-[ší-v-á]-n-í, vy-[sa-v-a]-č: kmen obsahuje tematický sufix -á/-a a sufix -v

-v = aspektuální/vidový sufix, derivuje imperfektivní kmene s významem „opakování události“ (= **iterativní** význam)

slovesa, která mají prefix a která jsou zároveň imperfektivní se označují jako **sekundární imperfektiva**

perfektivum	za-ší-Ø-t	vy-sá-Ø-t	vy-ps-a-t	za-vař-i-t
sekundární imperfektivum	za-ší-v-a-t	vy-sá-v-a-t	vy-pis-ov-a-t	za-vař-e-t

Červené příklady pak ukazují, že sekundární imperfektiva se netvoří jen sufixem -v.